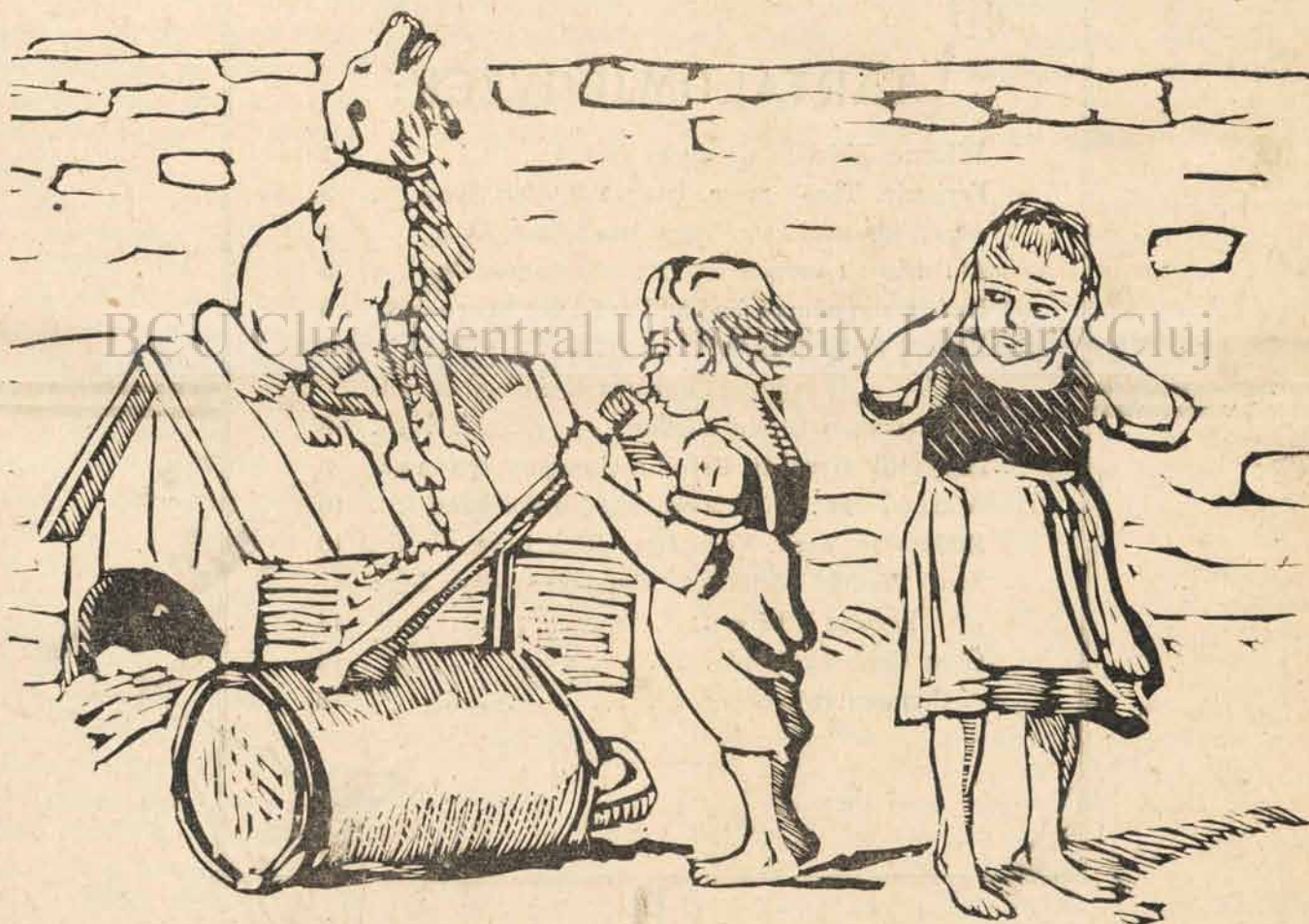

Cimleza

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Térzene.

Csindaratta bum, bum, bum!
Trombitálunk vígan!
Igen tisztelt közönség,
Már minálunk így van!

Ki-ki játszik, ahogy tud,
Mi térzenét játszunk.
Felfordított locsolón,
Vígan trombitálunk.

Nagydobunk is van kérem,
De most még nem hallszik,
Mert a dob lármás nagyon
S a nagymama alszik.

Az igaz, hogy helyette
Csahol a jó kormos,
De én megmondtam neki,
Ne csaholjon még most.

TARTALOMJEGYZÉK:

Térzene. Rajzolta Csengery István	1
Ferizade. Török mese. Irta: Pilhoffer Gyula . .	3
Az én kis madaram. Vers. Irta: Gara Ákos . . .	5
Aki másnak vermet ás. Irta: Szabados Ede . . .	6
Kisfalumon néma csend ül. Vers. Irta: Benedek E.	6
Poczok Pista naplója	7
Juliska a kis művész. Rajzolta Csengery István, verselte Dénes Sándor	9
Megetetik Gyurkát. Rajzolta Csengery István . .	9
A csodálatos tükör. Mese. Irta: Miska bácsi . .	10
Madarakról ének. Vers. Irta: Rácz Imre	13
Senki Tamás története. Gyermekregény. Irja: Kertész Mihály	14
Öreg Cimbora üzeni	16
A Cimbora rejtvényei	16

Cimleved

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Ferizade.

Irta: Pillhoffer Gyula.

Volt, hol nem volt, messze-messze, túl Bergengócián, sőt az Operenciás tengeren is túl, volt a Meseországgal szemben a Tükörország: — A datolyák és a szép rózsák hazája. Aranszárnyú, piros mellű kis madarak csicseregtek ott az örökké zöld pálmaligetekben.

Egy ilyen szép pálmaligetben élt egy öreg bácsi Muredzsim, unokájával, a szép kis Ferizadéval. Senkijök sem volt s nagyon szegények voltak. Ferizade szülei meghaltak, vagyonukat a rossz emberek mind elvették. Szegény kis Ferizadénak csak a nyakán aranyláncon levő kis aranyamuletje maradt meg. No meg pár ruhácskája.

A kis amuletje be be volt zárva és kulcsára Ferizade nem emlékezett. Hiszen csak négy éves volt, amikor Muredzsim nagypapa elvitte őt magával, a fényes szép palotájukból, a ligetbeli kis házikóba. Mindazokon kívül, amiket fent irtam, volt még Ferizadének egy aranyos cirnos kis cicája. Egyedüli felvidítője. Nagyapóval szépen éldegéltek. Lassanként Ferizade nagy leány lett. Szép, kedves és jó lelkű leányka lett belőle. Szerette mindenki. Még az égbolt is kékebb, mosolygósabb lett, ha Ferizade a ligetben sétálgatott énekelgetve.

Egyszer nagyapóval bementek a közeli városba vásárolni. Hazafelé menet találtak egy nagyon öreg bácsival, aki bár üres faputtont cipelt a hátán, mégis neheze égett az üres putton is. Nagyapó az öreg Kadzsumot ismerte, nagy gyümölcsöse volt. Most is gyümölcsöt adhatott el a városban.

— La il Allah! Légy kegyelt a próféta árnyékában, Muredzsim szomszéd — köszöntötte nagyapót Kadzsum. — Hová-hová? Hazafelé? A kis Ferizadéval, a kis királynéval, kinek arca oly szép, mint a mosolygó égbolt, melyet bearanyoz a nap. Kinek édes ajkairól az ének olyan, mint a datolyára csurgatott méz! Én a vásáron voltam. Gyümölcsöt adtam el. De még maradt pár darab. És avval remek szép gránátalmát, szilvát, datolyát adott nagyapóéknak.

— Légy üdvözölve Kadzsum szomszéd általam és kis unokám által — szólt nagyapó. Haza megyünk. Ferizadé elvette a faputtont az öregtől és ő vitte helyette.

Majd midőn Kadzsum lakásához értek, Ferizadé a puttont letette.

Kadzsum megköszönte Ferizadé jóságát. Behívta nagyapóval magához Ferizadét. Ellátta őket gyümölcscsel. Illatos sorbettel is megkinálta őket, hogy szomjúságukat csillapítsák. Mégegyszer köszönöm jóságotokat, szólt búcsúzóban Kadzsum. Allah óvjon titeket! Ferizadé leányom, jóságodért én adok neked egy kis arany hajtút. Tűzd hajadba. Ha bajba jutsz, csavard meg kezedd a jobb ágát és mondd: „Hajtú! Hajtú! Kicsi hajtú! Várom!

Teljesítsd ezen kívánságom!”

Bármit kívánsz, teljesedni fog, de csak, ha nagyon szükséges valami, akkor használd a hajtút. Maradj továbbra is jó és nemeslelkű. — Ferizadé és nagyapó megköszönve mindent, hazafelé ballagtak.

Évek teltek, nagyapó halálát kezdte érezni. — Ferizadé, mondá, én meghalok. De mondok egy titkot. De csak akkor teljesíted kívánságom, ha már nem élek. Csak halálom után juthatsz hozzá. — Te egy elüldözött pasa leánya vagy. Atyád álnév alatt bujdosott, még kincseit elrejtette. Menekülni akart, de anyáddal együtt hirtelen meghaltak.

Tudod ugy-e, hogy hol van a nagy vén tubafa? Attól jobbra ötven lépésre van egy nagy kő. Azt halálom utáni napon, éjjel 12 órakor emeld el. Alatta lesz egy vaskarika. Emeld fel evvel a kőlapot és lámpással menj le az üregbe. A kincs mind a tied lesz. Azon férfi lesz a férjed, akinél amuletted kis aranykulcsa van. Allah óltalmazzon! Megcsókolta, megáldotta Ferizadét.

Majd a haldoklók imádságát mondta, turbánját fejéről lecsavarva. Mire az imát elmondta, a turbánnal magát becsavarta és meghalt. — Ferizadé sirt, bánkodott, hogy most már teljesen árván van a nagyvilágon. Mi lesz vele?

Nagyapót eltemették. Megsíratta mindenki, mert minden szomszédja szerette.

Volt egy szomszédbeli özvegy asszony, aki magához hívta Ferizadét.

Ferizadénak jól esett, hogy nem kell egyedül lenni.

A kincsről bánatában meg is feledkezett. – De a szomszédasszony rossz lelkét hamar kimutatta, mert Ferizadét Hassan fiához akarta erőltetni férjhez.

Ferizadénak nem tetszett Hassan, így a szomszédasszony rosszul kezdett Ferizadéval bánni. Utoljára is egy kamrába küldte aludni. – Ott búsult az első nap szegény a kis cirmos cicájával.

Egyszer már a cirmos cica megsokalta a dolgot és megszólalt. Ahogy dorombolt Ferizadé ölében, Ferizadé minden szavát megértette.

– Elfeleddetd nagyapó kívánságát édes jó Ferizadé urnóm? Segítség kell? Hát a hajtú???

– Igazad van cirmos és össze-vissza esókolta Ferizade a huncut cirmos cicát örömeiben. – Éjjel elmentek a cirmossal az erdőbe a tubafához. Jobbra ötven lépés. A cirmos is segítette kimérni, nehogy eltévesszék. Tényleg ott volt a nagy kő.

Ferizade nem bírta meg sem mozdítani. Megcsavarta a hajtút, segítséget kérve.

Egyszerre csak nagy világosság támadt és egy szép lovag állt előtte.

– Parancsolj én királyi úrnóm!

– A követ vedd el.

Megpróbálta, erőlködött, hiába! Meg se mozdult a kő.

Ferizadé ismét a hajtú segítségét kérte többszörösen.

Nagy dörgés, villámlás és fényesség között tizenkét, – de már egyszerűbben öltözött – lovag termett elő.

Az első gyémántforgós lovag parancsára a nagy követ elmozdították.

Ekkor egy nagy oroszlán ugrott elő a kő alóli üregből, de vesztére, mert a 12 bátor lovag megölte kardjával.

A karikás kőlapot kiemelték. Fáklyát gyújtva lementek a kőbe vajt lépcsőkön. Mentek, mentek, végre a 116-ik lépcsőnél földet értek.

Itt folyosóról-folyosóra mentek. Csupa márvány volt minden. A fáklyák fényében kísértetiesen csillogtak a falak.

Végre a 13-ik terembe érve, egy nagy vasajtó zárta el az utat előlük.

A csodaszép gyémántforgós lovag gyűrűjével rácsapott!... Az ajtó kinyílt... 12 boszorkány repdesett ki jobbra-balra a szobából.

A lovakok le akarták vágni őket, de a gyémántforgós lovag nem engedte.

– Menjetek a kút melletti szobába, parancsolá – és ott találotok egy siró leányt, könnyeit egy medencébe sirja. A medencét hozzátok ide, de egy csepp könny se cseppenjen ki. Ne nézzetek se jobbra, se balra. Ne vegyetek, ne egyetek semmit, mert kővé váltok.

A parancsot teljesítették. Hozta a 12 lovag a könnyel telt márvány medencét, amely oly nagy volt, hogy alig bírták.

– Most mindenki fogjon egy boszorkányt és akárhogy rúg, harap, dobja bele a medencébe.

Na volt erre hajsza. Sivities, rugás, kapálódzás, birkozás; de végre is mind a 12 boszorkányt bebedobták a könnyes medencébe.

Ha hiszitek, ha nem, 12 gyönyörű szép hercegisasszony ugrott ki a medencéből.

Ide – figyeljete, mondta a gyémántforgós lovag, a 12 nő az én testvéreim mind, mi tizenhárman el voltunk átkozva. De Ferizade mentett meg minket azzal, hogy hajtűjével a kincs után nézett, ezért én, a Tükörország hercege, Ferizadét feleségül kérem. Nyakadban egy amulet van Ferizade. Kulcsa nálam. Nyissuk ki... Két kis gyémánt jegygyűrű van benne.

Ugyis volt. Nagy öröm között húzták fel ujjokra a gyűrűket.

Erre a 12 lovag is választott menyasszonyt. Uramfia, az amulet kinyílt maga-magától és egymásután 13 pár aranyjegygyűrű csengett a márvány padlón leestében.

Elkapkodták egy perc alatt. De mi az? – Egy pár gyűrű fent maradt!

Ki lehet a tizennegyedik pár?...

Találgatták – hiába. A megmaradt gyűrűket a herceg eltette.

Na most menjünk, ki-ki a párjával a siróleányhoz.

Hát amint az meglátta őket, összerogyott és csúnya béka lett belőle. A herceg keztyűjével felvette a békát és szaladva a medencébe dobta.

Irtózatos dörgés, fényesség, robbanás, moraj lett, összeomlott minden, csak egy vasajtós, rézsarkos szoba maradt meg.

A hajtű segítségével kinyitották.

Uramfia, telve volt a szoba kincsekkel.

Volt ott arany, ezüst, rubin, smaragd, gyémánt, mindenféle ékszer, kincs, talán még igazi nullás liszt is...

A hajtű segítségével szerzett kocsikba bepakoltak mindent. Az időközben kért hintóba bele ülve, Ferizade és a herceg Tükörországba hajtottak. Utánuk a sok sok kincses szekér, utánuk 12 hintó 12 hercegkisasszonnal. A hintók mellett a lovagok lovagoltak. — Egyszer csak megállt a sor, nagy nyervákolásra, ... elfeledtek a szegény — szegény kis cirmos cicáról...

Ferizade élébe vette, de a cirmos duzzogva, hátát mutatva folyton brümmogott, hepegett, szepegett — nagy keservesen békült meg...

Ami igaz — igaz, épen a cirmos cicáról megfeledkezni, node ilyet.

Tükörországban volt öröm, multság. Ettek, ittak, mulattak, táncoltak.

Még a cirmos cica is táncolt a Tükörkirálynál talált cirmos cica kisasszonnal. Még pedig ugyancsak megrakták... Olyan szépen táncolták a schi-

myt, hogy élvezet volt nézni. — Hozzá dúdolgattak is.

Mikor vége volt a táncnak, a cirmos cica úr bejelentette, hogy házasságra óhajt lépni az udvarhoz tartozó cirmoscica udvarhölgygyel.

— Bravó — mondta akirály és heregfi egyszerre, itt a 2 drb. jeggyűrű. Tehát a cirmoské volt a fentmaradt gyűrűpár és hogy arra nem gondoltak. Ismét megfeledtek cirmosékról — ejnye, — ejnye. — Hála Istennek 14 pár van, szolt az öregkirály.

Nagy lakodalmat csaptak. Mulattak hetekig. Volt ott minden enni, inni való. Cukorkák, sütemények, krémes, sambroa, indianer, gesztenyetorta, dobostorta, hab, cukrosbefőtt. Hej de jó dolog volt ott! Ugy-e gyermekek? Szinte látom, hogy mindegyik nyalogatja a szájaeskáját...

Lakzi után a cirmoscica lett a főudvarmester. Az új párok és Ferizade különösen, a legnagyobb boldogságban éltek, talán most is élnek, ha meg nem haltak... Aki nem hiszi, hogy így volt, telefonáljon azonnal Tükörországba cirmos főudvarmester urhoz...

A választ lesztek szivesek megírni, hogy ugy-e, hogy igazam volt...

Legközelebb szebb mesét írok. Jó lesz?

Az én kis madaram.

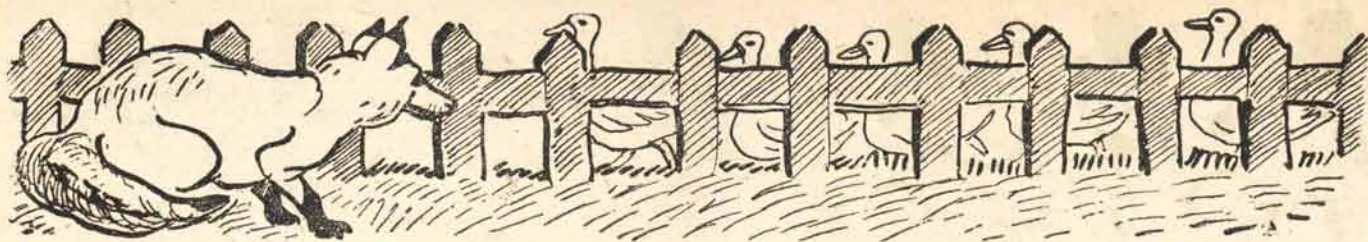
Aranyas kis kalitkába'
Vígan ugrál a madárka.
Ide repked, oda repked,
Jókedvüen csiripelget:
Csipi, csipi, csiri-csip!
Szól az ici-pici síp.

Dalolj vígan, kis madárka,
Aranyos kis kalitkába',
Megitatlak, megettetlek,
Két kezemmel melengetlek:
Csipi, csipi, csiri-csip!
Szólj, te ici-pici síp.

Énekeld el a nótámat,
Hadd csókoljam meg a szádat!
Csicseregélj el azt a vígat,
Amitől a kislány vigad:
Csiri, csiri, csiri csip!
Szólj, te ici-pici síp.

Majd ha megnő pici szárnyad,
A szabadba kibocsátlak:
Kalitkádból elrepülhetsz,
A magasban énekelhetsz:
Csipi, csipi, csiri-csip!
Szól az ici-pici síp.

Aki másnak vermet ás...

Gyakran megtörténik, hogy valaki maga esik abba a verembe, amelyet másnak ásott. Ilyen esetről szól ez a kis történet.

Három cimbora, két polgár meg egy paraszt, zarándokútra ment a Szentföldre. Utközben egyszerre csak elfogyott az elemózsia. Csak annyi lisztjük volt, hogy egyetlenegy, nem is olyan nagy kenyeret süthettek belőle. A két polgár gonoszlelkű volt s így beszélgettek egymással: „Csak kicsi kenyerünk lesz, a paraszt nagyétű, keressünk valami utatmódot, hogy a kenyér kettőnké legyen.”

Amikor már meggyurták a tésztát, kenyérré formálták és sütni kezdték, így szólt az egyik furfangosan: „Csak kicsi kenyerünk lesz, amely nem lesz elég hármunknak. Feküdjünk le és aki hármunk közül a legcifrabbat álmodja, azé legyen az egész kenyér.”

Mind a hárman beleegyeztek s lefeküdtek. De mert az a két álnok azt hitte, hogy a másik már mélyen alszik, megbeszélték egymással, hogy egyikük ezt mondja: „Azt álmodtam, hogy két angyal a menyország kapuján

át Isten trónusához vezetett.” A másik így szólt: „Én pedig azt fogom mondani, hogy két angyal a föld hasitékán át a pokolba szállított. Cifrabb álmot nem eszel ki a paraszt.”

De a paraszt mindent hallott s amikor az a kettő igazán aludt, csöndesen fölkelt, kivette a kenyeret a hamuból, megette jóízűen s megint lefeküdt.

Nemsokára rá odakiáltott a két imposztor a parasztnak. Ez, mintha megriadt volna, felugrott és így szólt: „Hát visszajöttetek, cimborák?” — „Hisz el sem mentünk innen,” mondták azok, — „hogy kérdezhetsz ilyen ostobául?” A paraszt így szólt: „Tisztán láttam, hogy két angyal téged a menyországba vezetett Isten elébe, téged meg más két angyal a föld hasitékán át a pokolba. De, mert sem a menyországból, sem a pokolból senki vissza nem tér, fölkeltem s magam ettem meg a kenyeret.”

Ugy-e nem sajnáljátok azt a két éhezőt? Ugy-e örültök, hogy a paraszt jóllakott?

Szabados Ede.

Kis falumon néma csend ül...

— Irta: Benedek Elek. —

*Kis falumon néma csend ül,
De a mezőn kasza csendül.
Otthon csak a beteg maradt,
A többi mind búzát arat.*

*Merre nézek, kalásztenger,
Mindenfelé dolgos ember;
Hull a földre verejtéke,
S szaporodik, gyűl a kéve.*

*Még a földön harmat csillog
S kasza, sarló már ott villog.
Napfölkeltét meg sem várva,
Kint van a nép a határba.*

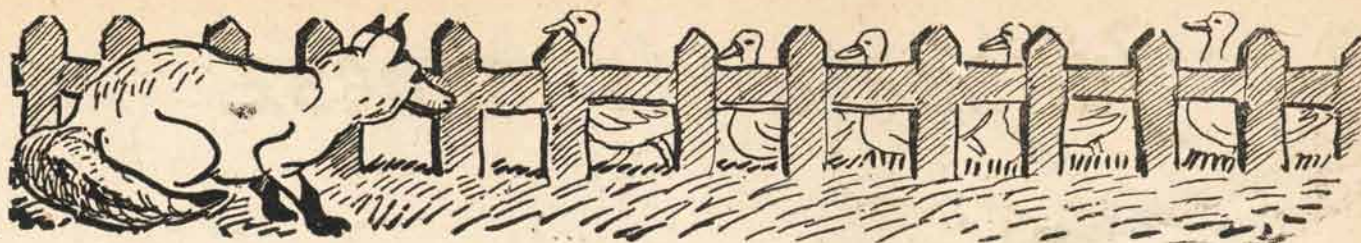
*Csillagok tán földre szálltak?
Búzakeresztékké váltak?
Ahány csillag nyári éjjel,
Annyi kereszt szerteséjjel.*

*Itt is, ott is csendül a dal,
S nincs vége az alkonyattal.
Együtt dalol ember, madár,
Daltól zeng az egész határ.*

*Hej, ez a dal! Nincs szebb ennél!
Mintha mennyországban lennél,
Ninesen ez kótára szedve,
Csak úgy terem a szívekbe’.*

*Szívben terem, szívhez talál,
Minden szava az égbe száll,
Hozzá, ki mindnyájunk atyja,
Ki az áldást osztogatja.*

*Száll az ének, száll az égbe,
A végtelen mindenségbe:
„Uram, kitől minden ered,
Áldott legyen a te neved!”*

Naplóm

(–, augusztus 4.) Itt vagyunk a fürdőben! Nagyszerű idő van, gyönyörű minden, a fák, a szálloda, minden, minden... Csak ma reggel érkezünk, de azért már úgy érzem magam, mintha örökké itt laktunk volna. Anyukám, meg a kis hugom most alszik, mert őket kifárasztotta a sok utazás. De mi, férfiak, édesapám meg én, már töviről-hegyire megnéztünk minden látványosságot. Voltunk a kioszkban, ahol azonban most nemigen voltak emberek és voltunk a sétatéren is.

Jaj, majdnem elfelejttem mondani! A sétatéren találkoztunk egy bácsival, akivel egész uton együtt utaztunk és aki a vonaton olyan mérges volt rám, hogy ha édesapám nincs ott, biztosan meg is vert volna. Igaza is volt tulajdonképen.

Ott kezdődött a harag, hogy a vonaton, éppen egy állomáson ez a bácsi, akinek nagyon szúrós szeme és haragosan lelógó bajusza volt, szivarra akart gyujtani. Én nem vettem észre, mert háttal állottam neki és egy csomagot akartam levenni a polcról. Felálltam az ülésre és egyszerre csak zsupsz, hátraestem. Pontosan a bácsira és olyan szerencsétlenül, hogy a szájában lévő még meg sem gyujtott szivar darabokra tört.

Anyuskám megijedt, de édesapám rosszalólag rázta a fejét. A bácsi krákogott, hümmögött, de nem szólt semmit. Apám megkínálta egy másik szivarral és egyelőre nem történt semmi. Csak éppen dühös pillantásokat lövellt felém.

Igaz, elfelejtettem mondani, hogy a bácsinak cvikkere is volt, mert hiszen éppen ebből keletkezett a háborúság! Az öreg ur elővett egy csomó ujságot, feltette a cvikkert és szivarozva olvasott. Mint ahogy azt az öreg urak a vonatokon csinálni szokták. Én egy darabig nyugodtan ültem a helyemen, de később meguntam a tétlenséget, mert először is én ehez nem voltam hozzászokva, másodsor pedig én még nem vagyok öreg ur. Felálltam hát és jobbra-balra pislogtam, hogy mit lehetne csinálni. A hugom régen aludt, apám is elszundított egy kicsit, anyuskám pedig egy könyvet olvasott. Elképzelhetik, milyen unalmas volt ez egy mozgáshoz szokott fiúnak.

Végre észrevettem, hogy az ablaknál valami súly

van. Nem tudtam mi az és azért odamentem, hogy közelebről megnézzem. Ráncigáltam jobbra, ráncigáltam balra, hát egyszer csak leszaladt az ablak. Na, gondoltam, legalább kihajolok rajta, ha már mást nem lehet csinálni. Ugy is tettem.

De alig telt el egy pár perc, egy fás utra értünk és egyik előre hajló ág úgy megcsapta az orrom, hogy ijedtemben hátrabuktam.

Pont az öreg urra. A bácsi felpattant, leesett a cvikkere, én pedig, aki nagy zavarban voltam, egyenesen ráléptem. Na, látni kellett volna azt a háborút. Az öreg úr olyan lármát csapott, hogy mindnyájan felébredtek. Először nyakon akart ütni, de aztán, hogy édesapám is közbeszólt elállt ettől a tervétől. Szerencsére. Hanem attól kezdve volt mit hallgatni! Egész időig azon morfondírozott, hogy ilyen komisz gyerekeket, mint én, minek hoznak vonatra és hogy neki még itt sincs békéje a gyerekektől. Nem elég neki az iskolában. Így tudtam meg, hogy az öreg úr valahol tanító.

Ez egy kicsit megdöbentett, mert gondoltam, hogy a tanítóknak van valami szervezete és akkor a mi tanítónk biztosan meg fogja tudni az esetet. De később megnyugodtam, mert hiszen úgy sem tudja a nevemet.

Most, hogy találkoztunk vele, nem szólt semmit, csak elfordította a fejét. Én meg nevettem. Nem tudom, miért. Lehet, hogy eszembe jutott a cvikker. Igaz is! Olyan furcsa volt az ijedtsége, mikor eltört! De most legalább nem kaptam ki. Ez is eredmény!

POCZOK PISTA

III. el. oszt. tan.

A városi gyerek.

A mama keservesen panaszkodik, hogy sehogysen akar eső esni és minden kiszárad. Jancsika egyideig csak némán hallgatja, majd résztvevő hangon szól édesanyjához:

– Mamus, én tudom, hogy miért nincs mostanában eső!

– Hadd halljam!

– Azért nincs, mert az ég a legfelsőbb emeleten van és oda már nem jut víz!

Juliska a kis művész.

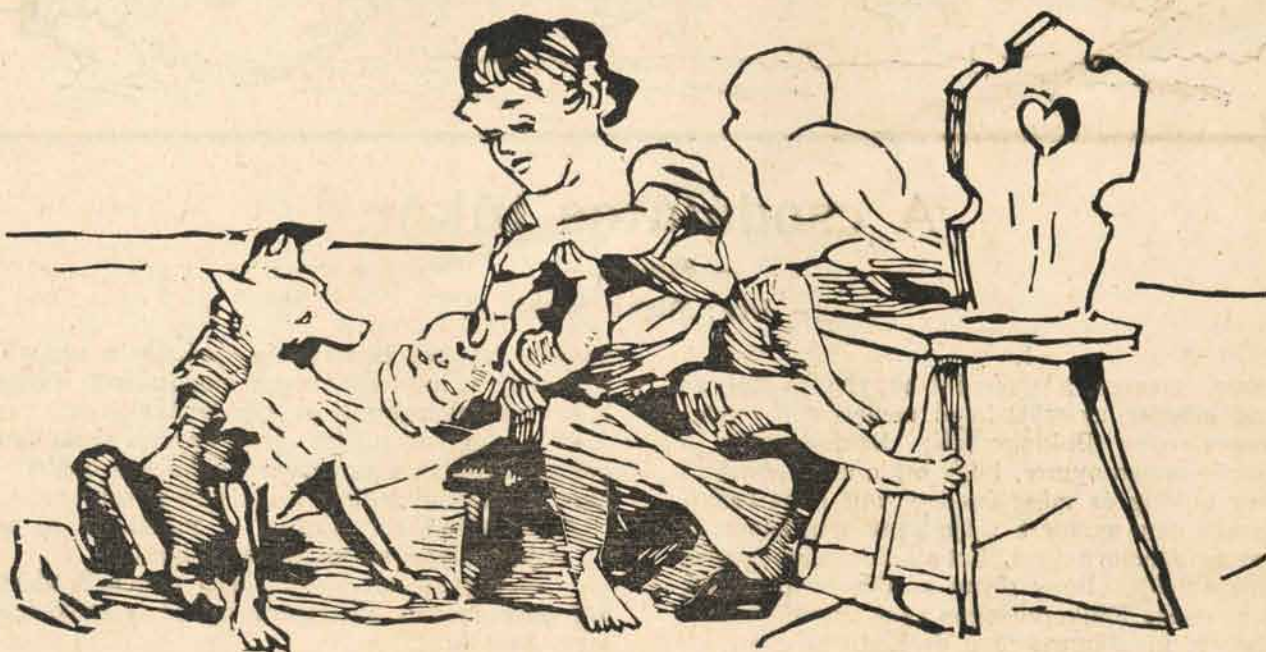
*Káró kutyám el ne fuss,
Kész a papir meg a tuss.*

*Szépen két lábadra állj
S barátságos arcot vágj.*

*Te csak egyre idenézz,
Én leszek most a művész.*

*Lásd, nem fáradtunk hiába,
Benn leszünk a Cimborába'.*

Megetetik Gyurkát.

Nem akartál enni,
 Rosszalkodtál Gyurka?
 Nem kellett a kolbász,
 Nem kellett a hurka?

Majd eszel most mindjárt
 Ebadta rossz gyermek,
 Ha kell, ölbe veszek,
 Ha nem, hát megverlek...

Látod a Bodri is,
 Hogy kikacag téged,
 Ő bizonynal enne
 Ilyen jó ebédet.

Minden jó kis gyermek
 Azt eszik, amit kap,
 Akinek nem tetszik,
 Az ujjába harap.

A csodálatos tükör.

– Mese. –

– Irta : Miska bácsi. –

1.

Messze, messze, a gyémánt-hegyen is tul, az arany-erdő mögött, az ezüst-folyó mellett volt hajdanában réges-régen Boldogország. Boldogország a boldog jelzőt onnan nyerte, hogy ott minden, de minden ember boldog és megelégedett volt, soha senkinek panaszra nem nyilott a szája s ott nem ismerték a könnyet és szomorúságot. Ezt a boldogságot pedig annak köszönhetette, hogy olyan királya volt, akihez fogható az egész földkerekségen nem lehetett találni bölcsességben, igazságosságban és jószívűségben.

Ez a király pedig mindezen kiválóságait igen különös módon szerezte. Amikor ugyanis megszületett, az ország minden részéből jöttek a királynéhoz, hogy az újszülött királyfinak valami ajándékkal kedveskedjenek. Mindenféle fajta népség volt az ajándékozók között, mert senki sem akart elmaradni a kedveskedésben. Fényes hintókon hercegek, grófok jöttek, de jöttek egyszerű kereskedők, szurtos vargák, bőrkötényes timárok, kormos lakatosok, fűrészpapos asztalosok is, szóval minden rendű és rangú polgárok, ki hintón, ki lovon, ki meg csak úgy gyalogosan, már amint módjában állott.

Mikor aztán már vagy tizenhárom szoba megtelt az ajándékokkal s már azt hitték a királyi palotában, hogy többé senki sem jön, egyszer csak egy igen-igen öreg anyóka sántikált a palota kapuja elé. Olyan öreg volt, hogy csak egy görbe botra támaszkodva tudott bicegni és legalább ezer ránc volt az arcán, foga azonban mind hiányzott. Két-rét hajolva járt már, hátán rút púp éktelenkedett s minden lépésnél csak úgy lihegett. Száz esztendősnél is öregebb lehetett már ez az anyóka, azért hát ugyancsak csodálkozva szólt rá a kapu őre, mikor meglátta.

– Mit akarsz itt, öreg anyám?

– Én bizony a királyfinak hoztam egy kis ajándékot – mondotta az asszony.

– Ugyan, ugyan – mosolygott az őr – mit hozhatnál te? Tizenhárom szoba tele van már az előkelő hercegek, gazdag kereskedők, jómódu iparosok ajándékával. Nincs már szüksége a királyfinak semmire, különösen olyasmire, amit egy ilyen szegény anyóka hozhat.

– Hát ha száz szobát is megtöltöttek ajándékkal, olyant egy sem hozott, amilyent én hozok. Azért csak eressz be izibe, míg meg nem gondolom a dolgot. Bizonyos, hogy az én ajándékomnak fog legjobban örüdeni a királyfi, ha majd megnő.

Az őr nem vitakozott tovább, mert megparancsolták neki, hogy bárki is jöjjön ajándékkal,

azonnal be kell bocsájtania, nehogy a királyfi megharagudjék, ha majd megnő, megtudván, hogy valakit is visszakergettek az ajándékával.

A rongyos ruhájú öreg anyóka tehát bement a palota kapuján s egyenesen abba a szobába lépett, ahol a királyné feküdt a kis királyfival.

– Ajándékot hoztam – mondotta az anyóka.

A királyné mosolyogva hallgatta.

– Ugyan mit hoztál, öreg néném? Miért fosztod meg magad. Bizonyára neked is szükséged van arra, amit hoztál.

– Azért mert ilyen, öreg és szegényes vagyok, ne gondold, hogy én nem hozhatok ajándékot a te fiadnak. Sőt – emlékezz majd reá, hogy mit mondom most – az én ajándékom lesz a legkedvesebb a te fiadnak, ha majd megnő és sorra értékeli a születése alkalmából kapott ajándékokat.

– Igazán kíváncsi vagyok, mi lehet az – mondotta a királyné.

Az öreg anyóka erre benyúlt rongyos ruhája zsebébe és egy kerek kis tükört húzott ki. Egyszerű kis tükör volt az, kopott bájog keretben, olyan, amilyent pár fillérért lehet minden bazárban kapni.

A királyné csalódottan nézett a hitvány ajándéokra.

– Ez az? – kérdezte litymálva. – Hiszen ha a földön látom, még fel sem venném. Nem éri meg a fáradságot, hogy lehajoljak érte.

– Hehe! – nevetett az anyóka – éppen ez a jó a dologban. Így senki sem tudja, milyen nagy értékű tárgy birtokában van a fiad s nem törnek reá, hogy elrabolják tőle. Mert tudd meg – ez a csodatükör és az a tulajdonsága van, hogy aki ebbe bele-néz, mindent meglát, amit akar. Épen ezért jól vigyázz reá és csak akkor add a fiad kezébe, mikor átveszi az uralkodói hatalmat. Ha ügyesen használja, nem lesz boldogabb ország, mint az ő birodalma.

A királyné éppen megakart kérdezni az öreg anyókat, hogy hol szerezte a csodálatos tükört, de akkor az már nem volt sehol. Ugy eltűnt, mintha kámfor lett volna.

A királyné ebből a különös esetből mindjárt megértette, hogy valami tündér látogatta meg egy öreg anyóka képében. De el sem hitte volna az egész dolgot s csupán álomnak tartotta volna, ha a bizonyosság, a kis kerek tükör ott nem fekszik a selyem paplanon.

Igy aztán hitt az öreganyó beszédének s a tükört gondosan elzáratta egy vasszekrényben, melynek hét lakatja volt...

2.

Amikor a királyfi férfivá serdült, az öreg király örökre behunyta szemét és fiát koronázták királlyá. Ekkor az özvegy királynének eszébe jutott a tündér ajándéka, a kis kerek tükör, elővette tehát a hét lakatu vasszekrényből s átnyujtotta fiának e szavakkal:

– Ezt a tükört születésedkor egy tündér ajándékozta neked. Azt mondta, hogy csodálatos tulajdonsága van. Ha belenézel, rögtön meglátod, amit akarsz, bárhol is legyen az. Vigyázz tehát ezen értékes ajándéokra s használd okosan.

Az ifju király mohón kapott a különös tükör után s rögtön belenézett, hogy meggyőződjék csodálatos tulajdonságáról.

Először is arra volt kíváncsi, hogy kik az ő hamis tanácsadói.

A tükör – csudák csudája – egyszeribe megmutatta, amit a király kívánt. A tükör elárulta, hogy tanácsadói, akik szemtől-szembe mindig hizelegtek, háta mögött ellene áskálódnak s csak arra törekszenek, hogy a szegény népet minél jobban kiszárolják, miért is oly törvényeket tanácsolnak a fiatal királynak, melyeknek hasznát nem a nép, hanem ők maguk látják.

Az ifjú király, mikor a tükörtől értesült e dolgokról, éktelen haragra lobbant s azonnal elcsapta gonosz tanácsadóit. A tanácsadók ugyancsak csodálkoztak a király elhatározásán s nem tudták megérteni, hogyan fedezte fel gonoszságaikat.

A király ez időtől fogva naponta bezárkózott abba a szobába, hol a tükört őrizte s órák hosszat ült a tükör előtt. Figyelte, mi történik környezetében és országában s amint észrevette, hogy valahol valami neki nem tetsző dolog történik, azonnal intézkedett s a bűnösöket szigoruan megbüntette. Semmi sem maradhatott előtte titokban, mert a tükör mindent-mindent feltárt.

Igy aztán lassanként minden gonoszság és rosszság eltűnt az országból, az elvetemedett emberek vagy kipusztultak, vagy megjavultak s csak jók és igazságszeretők laktak mindenütt. Senki sem tört embertársára, mindenki megelégedett volt s lassan-lassan el is feledték, hogy gonoszság is van a világon. Minden ember arcáról boldogság volt leolvasható s rövid idő alatt az egész világon csak Boldogországnak hívták ezt az országot és az emberek csodálattal emlegették az ország bölcs királyát.

Persze, senkisé nem tudta, hogy mily ritka kincs birtokában van a király, mert – amint anyja is meg hagyta – nagyon vigyázott a varázstükörre, senkinek el nem árulta titkát s valahányszor elővette, mindig óvatosan megvizsgálta minden ajtót, ablakot, kulcslyukat, hogy valaki nem leskelődik-e utána. Mert félt, hogy ha rájönnek titkára, esetleg ellopják drága kincsét.

3.

Egy reggel aztán a király rémulten vette észre, hogy a bűvös tükör eltűnt. Tüvé tette a hét lakatu szekrény minden zegét-zugát, de felforgatta az egész szobát is, azonban a tükörnek semmi nyoma nem volt.

Rögtön maga elé hívatta a palota-őrséget s szigoruan vallatni kezdte:

– Ki járt az éjjel ebben a szobában?

A kérdésre senki sem tudott válaszolni, csak némán néztek egymásra az őrség tagjai.

A király erre az őrség parancsnokát vette elő:

– Mondd meg, ki állott őrt az éjjel e szoba ajtaja előtt.

A parancsnok megnevezte az illetőt. Most aztán ezt kezdte fakgatni a király:

– Egész éjjel itt álltál az ajtó előtt?

– Igen.

– Nem láttál valakit erre járni?

– Nem, senkit.

– Valami gyanus zajra sem lettél figyelmes egész éjjel?

– Nem, nem hallottam s nem vettem észre semmi gyanusat.

– Egész éjjel ébren voltál?

Erre az őr mélyen hallgatva lesütötte a szemét.

A király rögtön látta, hogy az őr nem teljesítette hűségesen a szolgálatát s haragosan támadt reá:

– Ugy! Hát elaludtál! Akkor könnyen jöhetett ide bárki is! Ezért méltó büntetésed lesz!

Az őr ijedten vetette magát a király lába elé s úgy rimánkodott:

– Bocsáss meg, uram, de magam sem tudom, hogyan követhettem el ezt a mulasztást. Soha még ez meg nem történt velem. Csak valami varázslat folytán eshetett meg most is.

– Varázslat folytán? – kérdezte a király érdeklődéssel.

– Csak az lehetett. Éjfélkor ugyanis úgy éreztem, mintha valaki elsuhant volna mellettem s lágyan megsimogatta volna arcomat. Ebben a pillanatban lecsukódott a két szemem s elszundítottam... Vettess börtönbe, uram, de én ártatlannak érzem magamat.

A király erre a beszédre elgondolkozva hajtotta le fejét s ime ekkor észrevesz a földön egy kicsiny rózsalevelet. Lehajol, felveszi s nézi, nézi. Hát akkor látja, hogy piciny betűkkel írott sorok vannak rajta. Elolvassa:

Amit kutatsz, megtalálod,
Ha nem sajnálsz fáradságot.
Mielőtt még beáll az est,
Elindulni ne légy hát rest,
De a legjobb paripádon –
Azt figyelmedbe ajánlom!
Mert bizony hosszú lesz az ut,
Gyenge ló végére nem jut.

Hét egész hét és hét óra
Után térhetsz nyugovóra.
Akkor aztán másnap reggel,
De rögtön, hogy a nap felkel,
Indulj tovább, - ám sietve -
S mire leszáll majd az este, -
El fogsz érni egy nagy várba -
(A kapuja nem lesz zárva)
Ott keresd és megtalálsz, -
S ha akarod, meghálálsz!...

Kétszer is elolvasta a király a rejtélyes sorokat, de aztán nem sokat gondolkozott, elbocsájtotta az őrséget, aztán felkantározta legjobb paripáját s elbúcsúzott özvegy öreg anyjától:

- Elmegyek - mondotta - s megkeresem a bűvös tükröt, ha addig élek is, mert nem akarom, hogy Boldogországból Boldogtalanország legyen.

- Menj, fiam, - válaszolt a királyné - járj szerencsével s míg odaleszel, majd én kormányozom az országot.

Ezzel lóra pattant a fiatal király s elvágtatott...

Már hét egész hét óta lovagolt, sehol le nem szállt, nyeregben evett s nyeregben aludt.

Már annyira fáradt volt a király is meg a lova is, hogy alig bírtak tovább vándorolni, de a királynak eszébe jutottak a rózsalevéltre írott sorok s nem akart idő előtt megpihenni.

- Még csak hét rövid órácskáig kell kitartanunk - biztatta lovát - s aztán megpihenhetünk... Csak még ezen az erdőn kell keresztülmennünk.

A derék paripa, mintha csak megértette volna gazdája biztatását, levágta fejét szügyének s újra neki iramodott.

Hej, de ez a hét óra hosszabb volt, mint az elmúlt hét hét. Alig mentek ugyanis félórát, egyszerre egy hatalmas medve tört ki az erdőből rettenetes böggéssel s egyenesen nekik támadt. A királynak épen csak annyi ideje volt, hogy előhúzhatta éles kardját. Most aztán heves küzdelem kezdődött. A fenevad két hátsó lábára állott s iszonyu karmokkal ellátott széles mancsaival feljűk sujtot. Ha eltalálta volna a királyt, bizonyára véres fővel, holtan fordul le a lováról. De a nemes paripa együtt harcolt urával s a kellőpillanatban ügyesen félreugrott úgy, hogy a medve csak a levegőbe sujtot s hatalmas, bozontos teste, elvesztve az egyensúlyt, lezuhant a földre. Ezt a pillanatot gyorsan kihasználta a király, hozzáugratott s markolatig beledöfte kardját.

Az állat - mondanom sem kell - rögtön kilehelte páráját.

- No, most tovább, jó lovam, mert sok időt vesztgeltünk el! - mondta a király s megsarkantyúzta lovát.

Mind beljebb és beljebb jutottak az erdőbe s

már alig volt egy óra a pihenésig, mikor egyszerre csak megtorpan a ló és a földre rogy.

- Mi történt? - döbbent meg a király, de a következő pillanatban már elsápadva értette meg a rettenetes veszedelmet, melybe mindketten jutottak. Egy óriás kigyó tekergőzött a ló négy lábára s förtelmesen sziszegve tátotta száját a király felé, hogy mérges fogaival beléharapjon.

Szerencsére a király nem vesztette el lélekjelenségét, egy szempillantás alatt előrántotta kardját s egy suhintással lekanyarította a kigyó fejét. A kigyó élettelenül nyult el a földön s a szegény paripa, mely már-már kiadta nemes páráját, megménékedett.

Most már csak pár perc hiányzott, hogy megpihenhessenek. Mire ez az idő letelt, kiértek az erdőből s egy csodálatosan szép mezőre jutottak.

- No, itt lepihenünk - mondotta a király - és csak hajnalban folytatjuk az utat. Ezzel leszállt a nyeregből s a lovat kicsapta a mezőre, hogy hadd legeljen, maga pedig lefeküdt a selymes, puha fűre. Rögtön el is aludt, mert a hosszú ut és a küzdelem ugyancsak kimerítette.

Ki tudja, meddig aludt volna, ha hajnalban, mielőtt a nap felkelt, hűsleges lova meg nem rángatja dolmányát, mintha csak figyelmeztetni akarta volna, hogy tovább kell menni.

A király tehát felkelt a földről, kitörülte az álmot szeméből, nyeregbe pattant s a szürkületben tovább folytatta útját.

Hát amint a nap felkapaszkodott a látóhatár szélén és szétküldte aranyos sugarait, ime egy pompás várát pillantott meg a király a távolban.

- Nosza, mindjárt célhoz érünk! - kiáltott fel örömmel s most már nem érzett semmi fáradtságot.

Vágtatva közeledett a várhoz s mielőtt még leszállott volna az este, odaért a kapuhoz.

A kapu - mint az írás mondta - tényleg tárva-nyitva volt.

A király habozás nélkül belépett a várba s körülnézett, hogy kérdezősködjék, de az udvaron egy teremtet lelkét sem látott. Benyitott hát az első szobába, azonban ezt is üresen találta. Tovább ment tehát, de minden terem csak úgy kongott az ürességtől. Így haladt tizenkét szobán keresztül s már épen csalódottan vissza akart fordulni, mikor észre vett egy kicsiny ajtót.

- No, még ezen is benyitok - gondolta.

Igy lépett be a tizenharmadik szobába.

Ott aztán a sarokban ülve, piszkos szalmavackon talált egy öreg-öreg anyókat:

- Adj' Isten, öreg anyám! - köszöntötte jó szívvél.

- Fogadj' Isten, kedves fiam! - válaszolt az anyóka. - Mi járatban vagy?

- Hej, hej, nagy dologban járok én - kezdte a király, - de úgy látszik, rossz helyen kopogtattam...

– Hát csak mondd el, fiam, szaporán, talán segíthetek valamiben.

Ekkor a király szép sorjában elmondta a bűvös tükör történetét.

– No, fiam – szolt most az öreg anyóka – fordulj meg háromszor behunyta szemmel.

A király engedelmességet, lehunyta szemét s így háromszor megfordult maga körül.

– Felnyithatom most már a szemem? – kérdezte aztán.

– Fel, fel – szolt egy csengő hang közvetlen mellette.

A király kinyitotta szemét, de a csodálkozástól majdnem sóbálvánnyá változott. Mert többé nem a kis, szemetes szobában, hanem egy gyönyörű, csillogó tereben találta magát s – amitől még jobban csodálkozott – egy szépséges hajadon állott előtte. Egy pillanatig azt hitte, hogy álmodik, vagy a szeme káprázik, csak mikor a csodaszép leány nyakába borult, – hitte el, hogy ébren van.

– Vigy el magaddal – könyörgött a leány – s akkor megkapod, amiért jöttél, a bűvös tükört, melyet tündérannyámtól örököltem.

– Hogyne vinnélek! – ígérte a király boldogan. – Tükör nélkül is elvinnélek, mert ha az egész világot bejárom, sem talállok ily gyönyörűséges szép leányt. Rögtön felült lovára a király s maga mellé emelte a lányt, aztán vágatva haza indultak. Bezzeg most nem tartott hét hétig és hét óráig az út, mert a lány, aki tündér-ivadék volt, táltossá varázsolta a lovat, mely két szempillantás alatt hazaröpítette a fiatal párt.

Otthon aztán nagy lakzit csaptak, mindenki evett-ivott, mulatott s ezután többé soha el nem tűnt a bűvös tükör, az ország pedig örökké Boldogország maradt, mert apáról-fiúra szállott a csodálatos tükör.

Eltalálta.

Nemrég egyik tanfelügyelő iskolát látogatott.

– Mondd meg fiam – szólította fel az egyik nebulót – hogy nevezzük azt a szokást, amely szerint bizonyos népek több feleséget tartanak?

– Többnejűségnek.

– Nagyon jól van! És ha csak egy feleségük van az embereknek, mi az?

A nebuló hallgat, nem tud felelni, a tanfelügyelő segíteni akar neki:

– Nos fiam... egy... egy...

– Egyhanguság! – vágja ki diadallal a gyerek.

Megfelelt.

Tanító: No, Feri, mondd meg: mi a szélrózsza?

Tanuló: Tanító ur kérem, ma nincs növény-tani óra!

Az isteni gondviselés.

Egy kis falusi iskolában történt. A tanító magyarázza:

– Látjátok fiaim, milyen csodálatos az isteni gondviselés. Amit az Isten egyik kezével elvesz, azt a másikkal visszaadja. Ha például valaki az egyik szemére vak, a másikkal kétszer olyan jól lát. Ha valaki az egyik fülére süket, a másikkal annál jobban hall. No, ki tudna erre példát mondani?

A harmadik padban falugrik a kis Jóska:

– Tanító ur kérem, a harangozó! A harangozó bácsi sánta, az egyik lába rövidebb, a másik pedig ugyanannyival hosszabb!

MADARAKRÓL ÉNEK.

*Kicsi hugom
Ülj az ölembe,
Csöpp kis kacsócskád
Tedd a kezembe.*

*Meséljünk ketten:
Egyszer volt, hogy volt,
Szigoru télen
Nagyon hideg volt...*

*Ablakunk alatt
Madarok sírtak:
„Jaj több szenvedést
Már ki nem bírnak!”*

*És mi, emlékszel?,
Becsaltuk őket,
A félig fagyott
Kis didergőket.*

*S a végén drága
Verset csicseregtek:
„Áldottak azok,
Akik szeretnek!”*

*Ma már mosolygó,
Nyári az élet,
De ma is úgy áld
Mind, ha betéved!...*

*A hála szava
Szívükből csendül,
S bemosolyognak
A ház ereszrül!*

Senki Tamás története.

(7)

— Irta: Kertész Mihály. —

VIII.

(Folytatás)

Sír a tanító ur.

Szomorú ébredés volt másnap reggel a kosárkötőknél.

Nagy uram már hajnalban felkelt, nem tudott aludni s a munkában keresett vigasztalást. Nem szólt egy árva szót sem senkihez, de még a tekintetét is kerülte Tamáskának s úgy tett, mintha nagyon el volna foglalva a vesszőivel.

Az asszony is sóhajtozva tett-vett, kávéfőzött, Tamáska ruháskáit rendezgette, de nem beszélt senkihez. Egyre azt forgatta elméjében, hogyan kezdjen a dologba, hogyan mondja el kiméletesen a gyerekek azt, amit az ura rábizott. De bárhogyan is törte a fejét, nem tudott semmi okosat kitalálni. Pedig már nyolc óra felé járt az idő s Tamáska csendesesen szedegette össze könyveit, irkáit, hogy elinduljon az iskolába.

— Talán jobb lesz, ha délben szólok neki — sugta oda végül az asszony a kosárkötőnek. — Legálább a délelőttöt hadd töltsé nyugodtan az iskolában.

— Ahogy' gondolod — sugta vissza a kosárkötő vállat vonva. Nem is sejtették, hogy a gyerek kihallgatta esti beszélgetésüket és most már mindent tud. Pedig, ha bátorságuk lett volna Tamás szemébe nézni, kiolvashatták volna belőle azt a sötét borot, mely lelkén feküdt s mely mindennél világosabban beszélt a fiu szenvedéseiről.

Nyolc óra előtt Tamáska megreggelizett, aztán köszönt és elindult az iskolába.

Az uton találkozott Bujdosó Lacival.

Laci örömmel bicegett feléje, de mikor közelebe ért, meghökkenet barátja szomorú tekintetétől. Nem is merte kérdezni, de Tamás kérdés nélkül is beszélt. Hangja halk, bánatos, fátyolozott volt.

— Minden igaz, amit tegnap Csepű mondott — szólt kezét nyujtva.

— Honnan tudod ilyen biztosan? — kérdezte Laci.

Tamás most elmondta mindazt, amiket az este kihallgatott.

Bujdosó Laci szótlánul hallgatta végig barátját. Belátta, hogy hiába való fáradság lenne ezek után tagadni a valóságot, melyről ő is tudott s csupán kiméletből nem említette eddig.

Vigasztalni próbálta tehát barátját:

— Ha így is volna a dolog, még sem panaszkodhatsz. Hiszen a kosárkötők éppen úgy bánnak veled, mintha édes-gyermekük volnál.

— Igaz, Laci — mondotta Tamás, de mégis úgy szeretném ismerni a szüleimet. Amióta megtudtam, hogy a kosárkötők csak kegyelemből nevel-

nek, egyszerre érezni kezdtem, hogy idegenek ők és egészen más lehet az, ha valaki az igazi szüleimnél van. Meg akarom találni a szüleimet, Laci. Nem lesz addig nyugtom.

— Hogyan gondolod?

— Nem tudom még, de érzem, hogy meg kell lelnem őket!

— Kivánom, hogy sikerüljön.

Az iskola elé értek. Elhallgattak s beléptek az osztályba. Tamás szórakozottan ült helyére, előszedte a szükséges füzetet, könyvet s addig is, míg a tanító ur bejött, olvasásba merült. Így akarta elkerülni, hogy a szomszédaival kelljen beszélgetni, akik talán mind tudják azt, amit Csepű s félt, hogy újra hallani kell a rettenetes szavakat.

Egész boldogan lélezett fel, mikor a tanító úr belépett.

Szabó Kálmán, a tanító úr már nem volt fiatal ember. Jóságos arcú, szelíd tekintetű bácsi volt, akit még a legvásottabb gyerek-csinyek sem hoztak ki sodrából. Úgy beszélt a tanítványaiával, mintha valamennyi saját gyermeke volna s amikor dorgált, azt is annyi szeretettel tette, hogy nem lehetett reá haragudni. A tanulás nála valósággal játék volt. Azt tartotta, hogy nincs rossz tanuló, csak rossz tanító, mert kellő gonddal és fáradsággal minden gyereket meg lehet tanítani a leckére. Nála nem otthon kellett megtanulni a leckét, hanem mikor hazamentek a gyerekek, már mind tudta azt, amit feladott.

Szabó Kálmánt szerette is kivétel nélkül valamennyi gyerek s még Csepű is tisztelettel nézett fel a tanító ur vastag, lekonyuló, ősz bajuszára.

De senkisé szerette annyira, mint Tamás. Szinte már a rajongással volt határos az a vonzalom, mely az öreg tanítóhoz lúzte, minden szavára áhitattal figyelt s mindig rövidnek találta azt az órát, melyen Szabó tanító ur volt benn az osztályban. A tanító úr megérezte Tamás eme fokozott vonzalmát, szeretetét s gyakran kitüntette a gyereket azzal, hogy tizpercekben, mikor a többiek az udvaron hancuroztak, lármáztak, játszottak, vagy verekedtek, elbeszélgetett Tamással. Ezek a tizpercek a legszebb emlékei közzé tartoztak Tamásnak, erről beszélt legtöbbit otthon s még ágyában is erről álmódott...

Amikor vége lett az órának ezen a napon, Tamás odasompolygott a tanító urhoz.

— No, mi az, Tamás? — kérdezte Szabó tanító ur, — látva, hogy a gyerekek valami mondani valója van.

Tamás köhögött, torkát köszörülte s hebegve, pirulva kezdett bele:

— Beszélgetni szeretnék a tanító urral — mondotta.

– Hát csak rajta, fiam! – biztatta Szabó tanító ur és szelíden megsimogatta a gyerek selyem-puha, göndör, szőke fürtjeit.

– Tanító ur, – folytatta Tamás felbátorodva – ugy-e, minden gyereknek adott az Isten szülőkét?

– Természetesen, fiam.

– Nekem is?

– Neked is. A kosárkötőéket.

– A kosárkötőék – sóhajtotta Tamás – nem az én szüleim.

A tanító ur nagyon jól tudta ezt, mégis úgy tett, mint akit erősen meglepett a kijelentés.

– Hogyan mondhatasz ilyesmit?! – kérdezte.

– Én tudom – válaszolt Tamás. – A kosárkötőék csak megtaláltak engemet egy kapu alatt, aztán felneveltek. De, hogy kik az igazi szüleim, azt nem tudom.

– Ki mondta neked ezeket? – csóválta a fejét a tanító ur.

– Először Csepű. De neki még nem hittem el. Aztán maguktól a nevelő szüleimtől hallottam véletlenül... Ők nem akarták nekem elárulni, de mégis megtudtam s most már hiszek Csepűnek.

Szabó tanító ur nem tudott szólni. Annyira meglepték Tamás szavai, hogy néma maradt.

– És most – folytatta Tamás ismét remegő hangon – meg akarom kérni a tanító urat, hogy keresse meg az én szüleimet! Ugy, de úgy kívánczodom utánuk, hogy én azt el sem mondhatom... Minden gyereknek van édesapja, édesanyja, vagy legalább egyik, csak nekem nincs... Pedig látom, milyen nagy öröm, boldogság, akinek szülői vannak, akik igazán szeretik s akiket igazán szeretnek. Miért ne örülhetnék én is, miért ne lehetnék én is olyan boldog, mint a többi gyerek?! Hiszen én is elég jó vagyok... Lám, a Csepű milyen rossz, mindig verekszik, sohasem tudja a leckéjét, mégis vannak szülei, akik épen úgy szeretik, mintha ő volna a legjobb gyerek a világon... Tanító ur, keresse meg az én szüleimet is! Nem akarok senki-fia lenni!

Szabó tanító ur nem bírta tovább. Elfordult s előhúzva lepedő nagyságú vörös-csikos zsebkendőjét, megtörölte könnyező szemét. Annyira meghatotta a szegény gyerek kétségbeesett könyörgése, hogy öreg szíve ellágyult és sirva fakadt.

Jó időbe került, míg szólni tudott a ki-kitörni készülő zokogástól.

– Légy nyugodt, Tamás fiam. Mindent megpróbálok. Látni fogod a szüleidet.

– Nagyon boldog leszek, tanító ur.

– De légy türelemmel addig, mert nem olyan egyszerű dolog ám ez! Sok-sok nap, talán hónap is betelik, míg megtaláljuk. Különbösen nyugodtan várakozhatsz, hiszen jó helyen vagy a kosárkötőéknél.

– Nincs semmi panaszom. Nagyon szeretnek

engem és én is szeretem őket. Ugy, mintha az édes szüleim lennének. Ha véletlenül meg nem tudom, hogy nem ők az igazi szüleim, nem is jutna soha eszembe keresni az igaziakat. Csak most, hogy tudom, érzem a hiányukat. Nem hagy nyugodni a vágyakozás.

– Értem, fiam. És csak várj türelemmel még egy kis ideig.

Csengettek. A szünetnek vége lett s a gyerekek zsbongva tódultak az osztályokba.

Tamás is boldogan, meglegedetten indult befelé. Most már nem érezte magát oly szerencsétlennek. Szeméből öröm és vidámság sugárzott. Szabó tanító ur szavai hitet és bizalmat öntöttek belé és úgy érezte, hogy nincs, nem lehet messze a pillanat, mikor magához ölelheti anyját.

Csepű is nyomoz.

Szabó tanító ur magához hívatta Csepűt az iskolaszolgával.

Csepűt egyáltalán nem lepte meg ez a hívás. Hozzá volt szokva, hogy apró csinytevései miatt minduntalan előráncigálták s alaposan megmosták a fejét.

– Megint lesz egy kis dorgatorium – gondolta menetközben s igyekezett bünbánó arcot vágni, mert tudta, hogy ez nem téveszti el a hatást.

Lehajtott fejjel állott meg tehát Szabó tanító ur előtt s csupán azon csodálkozott, hogy a tanító urat most egyedül találta. Máskor ugyanis, mikor őt hívták, az egész tanítói-kar együtt szokott lenni, valamennyi arcán vérfagyasztó szigorúság ült. Kemény hangon kezdték kérdegetni s végül alaposan lehordták.

Ez alkalommal azonban csak Szabó tanító ur várakozott reá s arca a szokottnál is szelídebb volt.

– Csepű fiam, – szólt hozzá – nézz reám! Csepű felvetette tekintetét.

– Ugy-e – folytatta a tanító ur – te árultad el Tamásnak, hogy ő talált gyereket?

Csepű mélyen hallgatott.

– Nagyon helyes, hogy nem tagadsz – dicsérte a tanító ur. – Mert hiába is tagadnál, ugyanis tudom. Nem is ezt akartam kivenni belőled. Hanem azt akarom megmagyarázni neked, hogy mily végtelen nagy lelketlenség az, amit elkövettél. Szegény Tamás mindaddig nem tudta, hogy neki nincsenek szülei és boldog és meglegedett volt. Azt hitte, hogy a kosárkötő az ő édesapja s a kosárkötőné az ő édesanyja. Érezte tehát a szülői szeretet melegét. És most te meggondolatlan fecsegéssel ettől a legnagyobb földi jótól fosztottad meg az iskolatársadat! Pár szavaddal árvává tetted, apátlanná, anyátlanná! Gondold el, Csepű fiam, mit éreznél te, ha most hazamenve, azzal fogadnának, hogy nincs sem anyád, sem apád!...

(Jövő vasárnap tovább meséljük.)

Öreg Cimbora üzeni:

(Ebben a rovatban minden kis cimbora levelére válaszolunk)

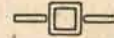
Pilhoffer Oszinak: Igazán kedves és jó kis cimbora vagy, hogy ilyen gyakran felkeresel a leveleiddel. Mert hidd el Osz, hogy nagy örömet okoz nekem, ha egy-egy olyan kedves, meleghangú levelet kapok, mint a tiéd szoktak lenni. Sajnos, az utóbbi időben sok a panasza Öreg Cimborának, a kis cimborák ellustulnak ebben a nagy melegben. Alig-alig jön egy-két levél tőlük. És annak a legtöbbszörében is van egy pár jó vagy rossz rejtvény, azt kell megbírálni. Pedig mikor előveszem a leveleiteket, hogy elolvassam őket és válaszoljak rájuk, úgy érzem magam, mintha köztetek lennék, körülvenne egy sereg kedves, vidám kis cimbora és beszélgetnék velük. De mikor a kis cimboráknak nincs egyéb beszédjük Öreg Cimborájukkal, csak az, hogy jó-e a rejtvényük vagy nem, akkor én nagyon szomorú vagyok. Azért hát csak irjatok minél gyakrabban és minél többet, mert Öreg Cimborának nagy örömet szereztek velem. Most pedig sorra veszem a kérdéseidet, hogy válaszoljak rájuk. A Cimborát most azért kapjátok Nagybányáról, mert egy ottani nyomdában nyomtatják. Bizony sok zavart okozott az átköltözködés. Így történt, hogy a multkor azt telefonálták Bányáról, hogy a postán elveszték Öreg Cimbora üzeneteit. Leültem hát és emlékezetből próbáltam megismételni a válaszokat, amiket leveleitekre küldtem. Mire aztán ezek az új válaszok megérkeztek a nyomdába, megkerültek a régiek is és így az üzenetek – köztük a neked szóló is – kétszer is megjelent. A költözködés az oka annak is, hogy nem kapjátok meg pontosan vasárnapra a Cimborát. Lassanként azonban ez is rendbe jön és mire az iskolai év megkezdődik, rendszeren megkapjátok vasárnap. Mert akkor már fontos, hogy hétköznapon a tanulásra legyen gondotok és csak vasárnap foglalkoztatok a Cimborával. A Cimbora szerkesztősége a városi bérpalotában van. Dél előtt mindig ott vagyok, látogass meg egyszer. A Buksi kis kutyáimhoz gratulálok, nagyon kedves dolog tőled, hogy Cimborának keresztelted. Reméllem, hogy rá fog szolgálni a nevére és kedves, hű pajtásod lesz. Az ígért Buksi-gyermekek köszönettel elfogadom. Én is Cimborának fogom elkeresztelni és így lesz egy Pilhoffer Cimbora, meg egy Dénes Cimbora. Druszák lesznek. Mi nem megyünk Aklihegyre, mert most már csak utlevéllel lehet odajutni, azóta, mióta ott találkoztunk, Csehország tett belőle. Jó mulatást Misztmogyoróson! **Sauber Etus** Nagyvárad: Csak küldd be bátran mindig a megfejtéseket, Etus. Amint látom, már szerencséd van és könyvet is nyertél. A Cimbora 20. számát elküldtettem a címre. Poczok Pista üdvözlöl és igyekezni fog naplóját úgy írni, hogy minél többet mulass rajta. **Káhn Klárának:** Kivánságodra itt közlöm a meghívódat persze, csak a Szatmáron lakó kis cimborák számára, mert például Kolozsvárról nem igen fog eljönni senki a gyermekszínházba. Annyival kevésbé, mert a Cimbora 12-ikén jelenik meg és messze lakóknak idejük sincs eljönni. Én csak arra vagyok kíváncsi, hogy milyen jótékony célra adjátok a pénzt, ami az előadásból bejön. No de itt a meghívó, amely így szól: Kedves cimborák! Mint jó cimbora, kötelességemnek tartom tudomásotokra hozni, hogy f. év augusztus 13-án d. u. 4 órakor a Petőfi-utca 50. szám alatt jótékonycélú gyermekszínházat rendezek, amelyre az összes jó cimborákat tisztelettel meghívom. A helyárák Petőfi-u. 52. sz. a. és az előadás előtt a pénztárnál megtudhatók. Több kis cimborának a jövő héten válaszolok.

A CIMBORA REJTVÉNYEI

Névjegyrejtvény.

Tanay Árpád

Ennek az urnak a foglalkozása benne van a nevében. Vajjon mi lehet az?

Pótlórejtvény.

-éter	-ár
-tel	-rok
-amás	-ap
-r	-ió
-iu	-lga
-lona	-omán.

A szavak kezdőbetűi helyesen pótolva egy nagy magyar költő nevét adják, akinek emlékét most ünnepelte Erdély magyarsága, hogy hol, arra az alábbi rejtvény felel:

-ándor
-lek
-éza
-lemér
-ára
-ica
-dám
-óza.

A minap a Cimbora egyik számában elmaradtak a megfejtések és így tulságosan sokáig kellene várnotok, hogy a rejtvények megfejtését megtudjátok.

Ezért most két számnak a megfejtéseit közöljük úgy, hogy a következő számban már a 24. szám rejtvényeinek megfejtéseit kapjátok.

A Cimbora 22. számában közölt rejtvények helyes megfejtése:

Betűrejtvény: Tanító.
Képrejtvény: Kerékgyártó.
Szórejtvény: Szünidő.
Képrejtvény: Óramutató.
Szórejtvény: Karácsony előtt a napok fogynak, karácsony után nőnek.

Helyesen megfejtették: Kertész Sándor, Stark Ferenc, Horváth Czunczi és Jancsi, Frankl István Kolozsvár.

Könyvet nyertek:

**Kertész Sándor, Stark Ferenc,
Frankl István Kolozsvár.**

A Cimbora 23. számában közölt rejtvények helyes megfejtése:

Betűrejtvény: Kék ég alatt, zöld fű fölött pacsirta énekel.
Tréfás rejtvény: Mikor a két vonat találkozik, egyforma távolságra vannak Kolozsvárhoz.

Helyesen megfejtették: Sándor László, K. Nagy Ilonka, Frankl István Kolozsvár, Monori György, Stark Ferenc, Petky Bőzsi és Pista, Horváth Czunczi és Jancsi, Sauber Etus Nagyvárad, Kertész Sándor.

Könyvet nyertek:

**Sauber Etus, K. Nagy Ilonka,
Horváth Czunczi és Jancsi.**

A szerkesztésért Dénes Sándor felel.

**Kiadótulajdonos a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t.
Kiadóhivatal: Satu-Mare (Szatmárnémeti) Eötvös-utca 4. szám.**

Nyomatott a „Szabadsajtó” Könyvnyomda és Lapkiadó R.-T. gyorssajtóin Satu-Mare (Szatmár). Cenz. A. Szilágyi.